

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

❖ Μια προσέγγιση
για το τέχνημα

Χρυσούλα Λαλαζήση

chrlalazisi@gmail.com

Σχ. Σύμβουλος ΠΕ12

Αρχιτέκτων-Πολιτικός Μηχανικός

Τρόποι επεξεργασίας, οργάνωσης και κοινοποίησης της νέας γνώσης

■ Όσα συμπεράσματα συνδέονται με πληροφορίες παρουσιάζονται σε:

- Χάρτες εννοιών
- Πίνακες
- Συγκρίσεις
- Χρονογραμμές ...
- Αναλύσεις δεδομένων (ταξινόμηση με κριτήρια πχ. θετικά-αρνητικά, ιστογράμματα...)
- Στατιστικές αναλύσεις (κατανομές συχνότητας, διαγράμματα διμεταβλητών...)

■ Όσα συνδέονται με στάσεις/αξίες/ ηθική ανάπτυξη παρουσιάζονται με:

- Παιχνίδια ρόλων / Δραματοποιήσεις / Θεατρικές παραστάσεις
- Ανάλυση αξιών
- Ανάλυση διλλημάτων/Αντιπαραθέσεις

Τρόποι επεξεργασίας, οργάνωσης και κοινοποίησης της νέας γνώσης

■ Όταν το ερώτημα αφορά μια κατασκευή ή μια τεχνική ή καλλιτεχνική διαδικασία τότε η απάντηση παρουσιάζεται με:

- Με φωτογραφίες
- Κινούμενες εικόνες με ήχο, ταινίες
- Κατασκευές, έργα γλυπτικής - ζωγραφικής
- Ψηφιακές προσομοιώσεις

■ Όσα συνδέονται με στάσεις/αξίες/ ηθική ανάπτυξη παρουσιάζονται με:

- Παιχνίδια ρόλων / Δραματοποιήσεις / Θεατρικές παραστάσεις
- Ανάλυση αξιών
- Ανάλυση διλλημάτων/Αντιπαραθέσεις

Μήνυμα και τέχνημα

Σε κάθε περίπτωση όμως το μήνυμα της νέας γνώσης απαιτεί ένα σύμβολο που συγκινεί και μιλά σε όλους με τρόπο αισθητικό, λιτό και συναισθηματικό:

ΤΟ Τέχνημα
είναι η κατακλείδα και η πηγή
ευχαρίστησης για όλους

Το **Τέχνημα** είναι **στόχος** της ερευνητικής διαδικασίας

Όταν επιλύονται προβλήματα σχετικά με

- Διαμόρφωση χώρου
- Διακόσμηση
- Παραγωγή αντικειμένων
- Αποτύπωση-Συμβολισμό κοινωνικών καταστάσεων-συμπεριφορών
- Αποτύπωση τεχνολογικών διαδικασιών

Τέχνημα και Δημιουργικότητα

ο παράγοντας χρόνος

Επειδή

- Ελκύει, απελευθερώνει και αναπτύσσει τη φαντασία

Χρειάζεται

- Ελευθερία, χρόνο και υπομονή
- Υποστήριξη με τεχνικές, υλικά
- Υποστήριξη των ιδεών των μαθητών και
- Παρουσίαση αντίστοιχων τεχνημάτων

Τέχνημα πόλος έλξης και νοήματος

Διαφορετικότητα

- Ιδιαίτερα ταλέντα
- Κρυμμένες επιθυμίες
- Δυσκολία στην έκθεση
- Ευκαιρία προβολής

Ικανοποίηση

- Αποτελεσματικότητα
- Κατάκτηση νέων δεξιοτήτων
- Επιμονή και αφοσίωση για το αποτέλεσμα
- Ομαδική δουλειά, σύσφιξη σχέσεων-στοργή

Βήματα

- Παρουσίαση παραδειγμάτων
- Διδασκαλία τεχνικών (καθηγητής ή προσκεκλημένος ειδικός)
- Συγκέντρωση υλικών και εργαλείων
- Πειραματισμοί μαθητών και εποικοδομητική κριτική
- Χρονοδιάγραμμα και κράτημα ρυθμού
- Παρουσιάσεις στην ολομέλεια της τάξης

Συνήθεις Τεχνικές Σχεδίου

- **Γραμμικό σχέδιο:** κατόψεις με αντιγραφή σε
- **Αξονομετρικό σχέδιο:** Διδασκαλία από ειδικό
- **Προοπτικό σχέδιο:** Επιζωγράφιση σε φωτο
διδασκαλία από ειδικό
- **Προγράμματα CAD:** πχ. Sketchup, autocad
- **Μακέτα:** Πλαστελίνη -Πηλός-χαρτόνι οντου
μακέτας

Τεχνικές φωτο-video

- **Φωτογράφιση- Video** : οδηγίες από έμπειρο μαθητή ή ειδικό.
- **Επεξεργασία φωτο**: Προγράμματα ή επισχεδίαση σε χαρτί (εκτυπώσεις στο σχολείο ή στο σπίτι – φωτοαντίγραφα στο σχολείο- επεμβάσεις στην τάξη)
- **Επεξεργασία Video**: βιντεάκια youtube- μαθητών μοντάζ με κατάλληλα προγράμματα

Σύνθετες Τεχνικές

- **Κολλάζ:** χαρτόνι ή στρατσόχαρτο, φώτο, μολύβια, χρώματα, ύφασμα, αποκόμματα
- **Εικονογράφηση ιστορίας:** σενάριο, σκηνοθεσία-φωτογράφιση-επισχεδίαση, επεξεργασία κειμένου, εκτύπωση
- **Επένδυση ήχου και ηχητικό μήνυμα:** Επιλογή κομματιών, αφηγήσεις, μιξάζ, συγγραφή κειμένων, ποιημάτων κλπ

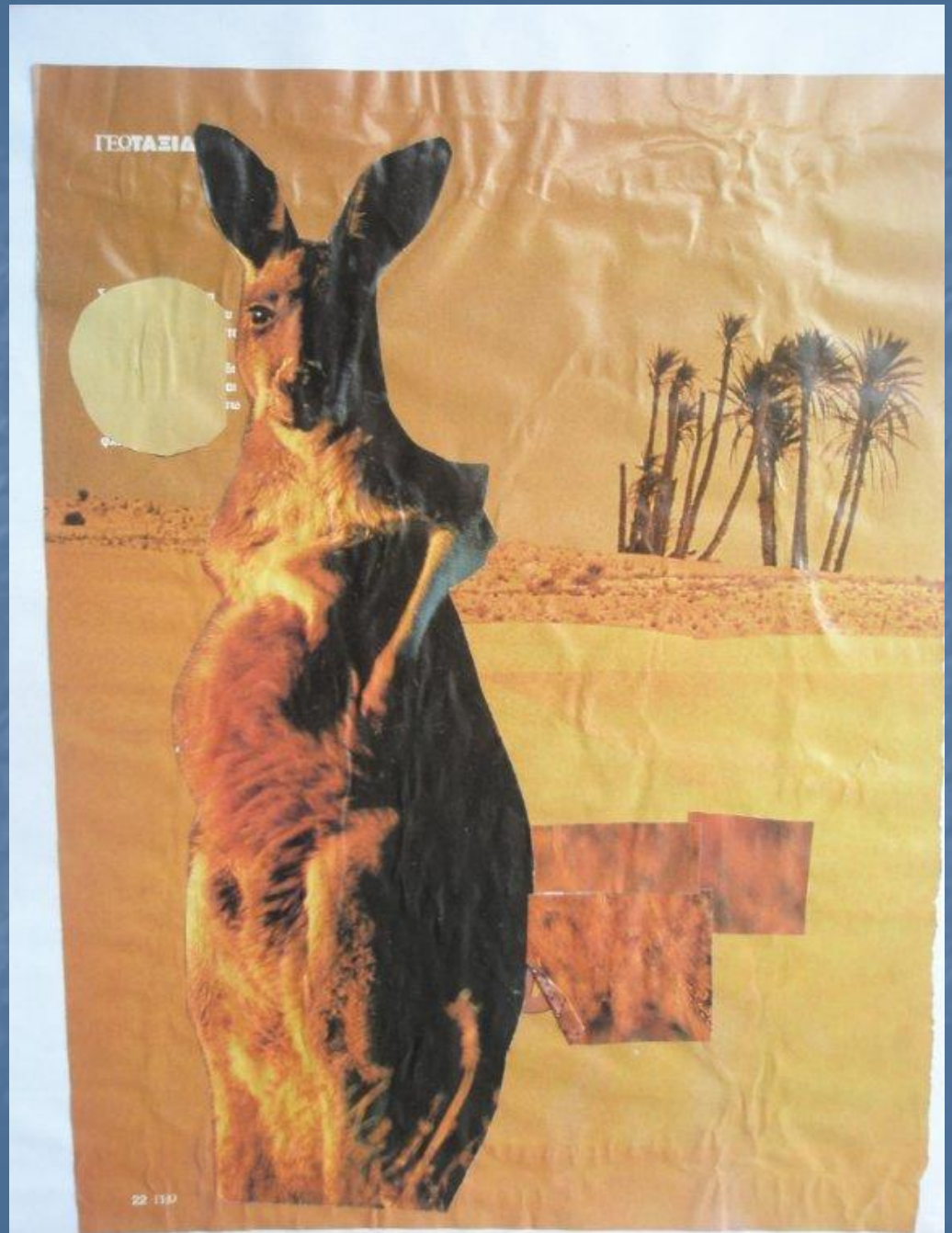
Ενδεικτικά Υλικά Κολάζ

- Ψαλίδια, Κόλλα για χαρτί
- Περιοδικά, εφημερίδες
- Έγχρωμα χαρτιά: γκοφρέ, χαρτόνια
- Χαρτοταινία, ρολά από χαρτί υγείας – κουζίνας
- Άμμος, υφάσματα, κλαδάκια, σπόροι, χρώματα ακρυλικά, μαρκαδόροι, ξυλομπογιές

Παραδείγματα κολλάζ -graffiti

Χρ. Λαλαζήση Σχ. Σύμβουλος

Τεχνήματα λόγου και εικόνας

- Αφίσσα, ποστερ, ενημερωτικά φυλλάδια
- Μικρή ταινία (2-3 λεπτών) παράδειγμα μαθητών 1^{ου} ΕΠΑΛ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ
- Θεατρική Δραματοποίηση, σενάριο, σκηνοθεσία, σκηνικά, κουστούμια, διδασκαλία ρόλων, παρουσίαση. **Η πιο απαιτητική ομαδική εργασία**

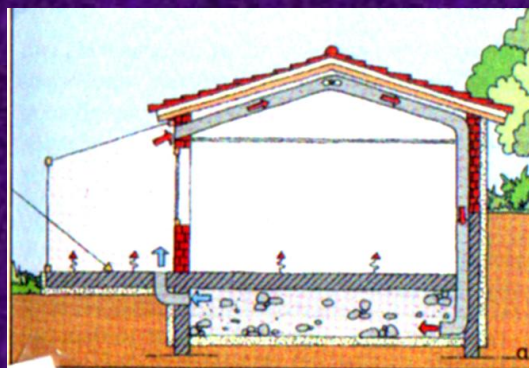
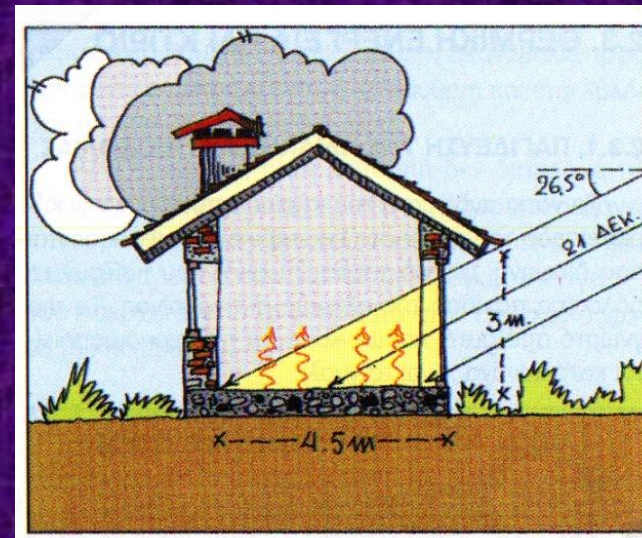
Παραδείγματα αφίσας (πόστερ) χρησιμοποιώντας κατάλληλα λογισμικά

Οι αρχές του βιώσιμου σχεδιασμού των κτιρίων :

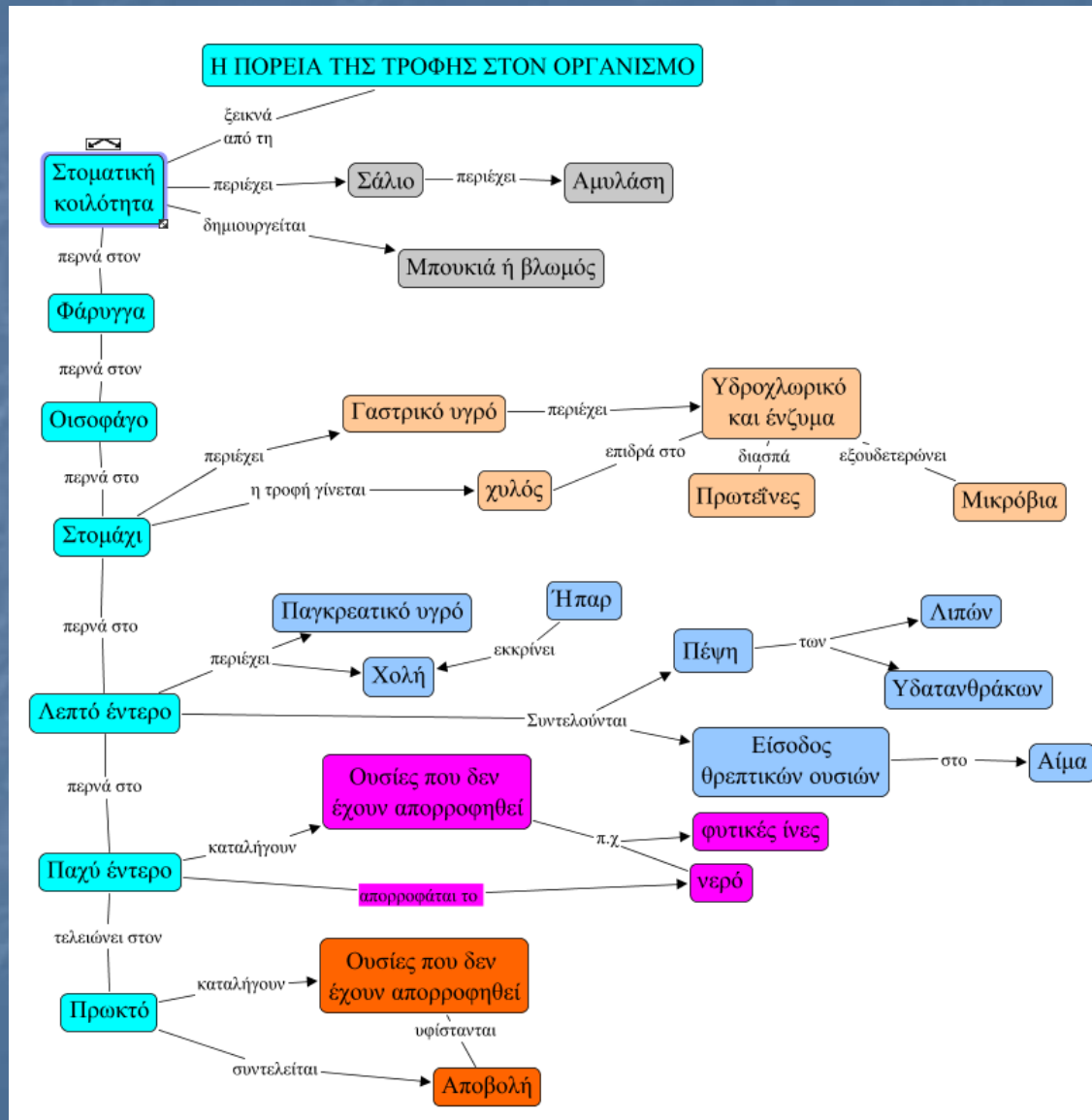
1. Μείωση της ενέργειας λειτουργίας

- Χρήση μόνωσης με την ελάχιστη δυνατή εμπεριεχόμενη ενέργεια, αλλά με καλό αερισμό
- Χρήση παθητικής και ενεργητικής ηλιακής ενέργειας όπου είναι εφικτό, μέσω του βιοκλιματικού σχεδιασμού
- Χρήση παθητικών και φυσικών συστημάτων αερισμού αντί των μηχανικών Χρήση χαμηλής κατανάλωσης φωτιστικών και ηλεκτρικών συσκευών

α) Το κύκλωμα θερμού-ψυχρού αέρα μεταξύ θερμοκηπίου και rock bed, β) Κατασκευή rock bed στο κτίριο

Χάρτες Εννοιών

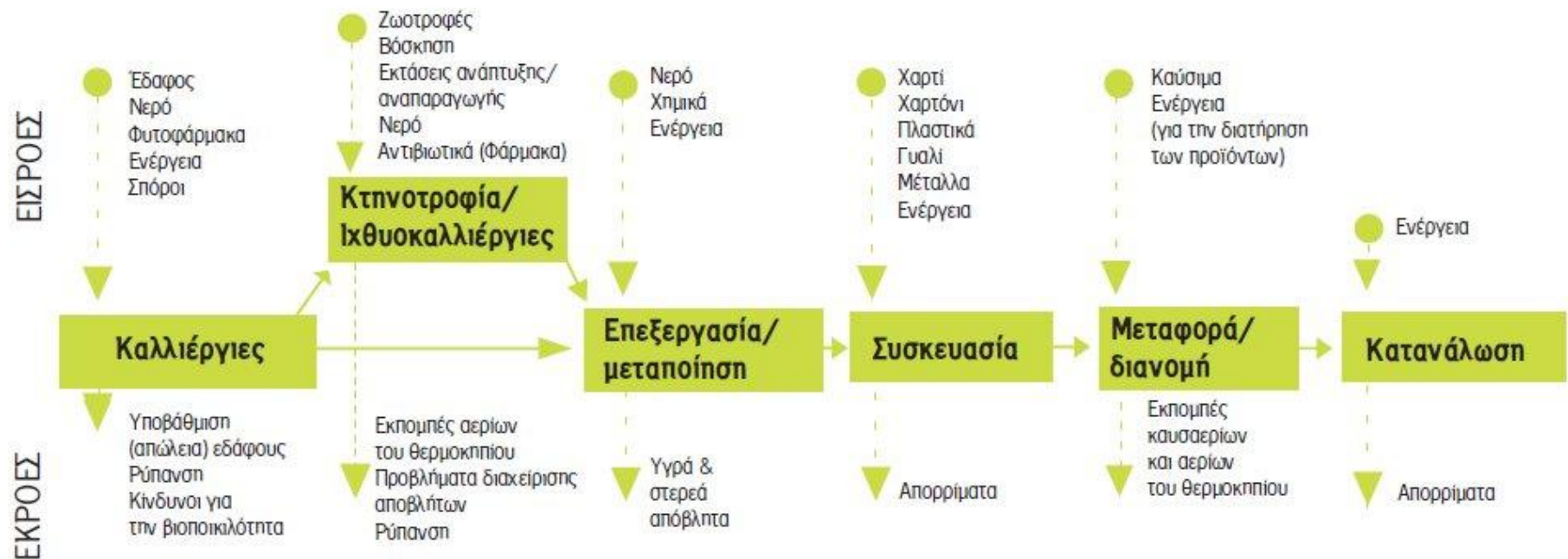
Χρονογραμμή/Ιστοριογραμμή

(διάγραμμα ροής – *flow chart, timeline*)

- Ανάπτυξη δεξιότητας σύνδεσης εννοιών με λογικό τρόπο: (α) χρονολογική σειρά (β) αίτιο – συνέπεια
- Διευκόλυνση κατανόησης σύνθετων ζητημάτων
- Εντοπισμός εναλλακτικών ιδεών των μαθητών
- Εργαλείο αξιολόγησης / ανακεφαλαίωσης

Αλυσίδα παραγωγής τροφίμων: Διαδικασίες-Εισροές-Εκροές

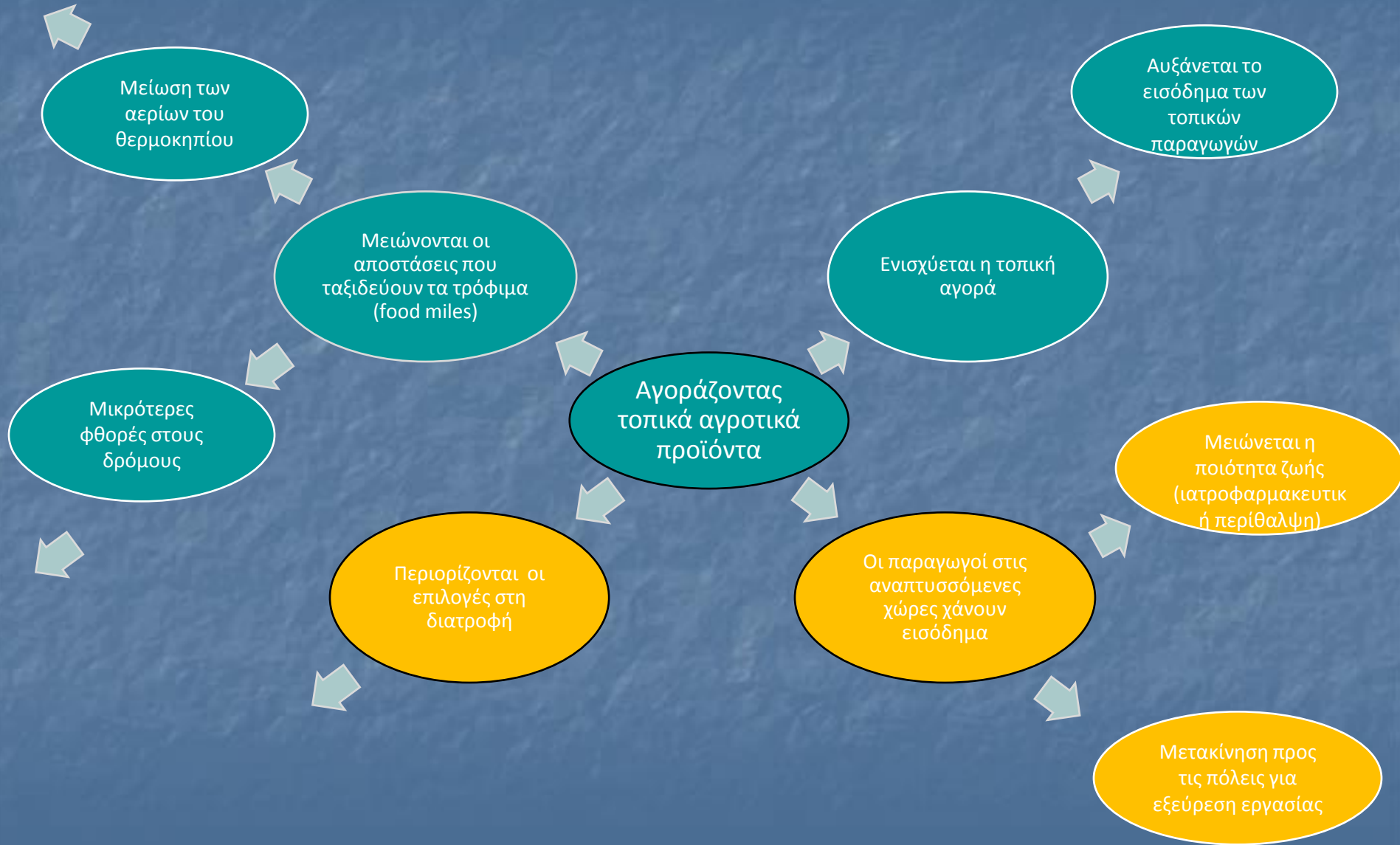
Χρονογραμμή 1

Ο κύκλος των επιπτώσεων

(Consequences wheel)

- Είδος χάρτη εννοιών με έμφαση στις συνέπειες
- Ανάπτυξη δεξιότητας σύνδεσης εννοιών με λογικό τρόπο: αίτιο – συνέπεια
- Διευκόλυνση κατανόησης του «παγκόσμιο – τοπικό & αντίστροφα»
- Στον εσωτερικό κύκλο γράφουμε τις πιο άμεσες συνέπειες και στον εξωτερικό τις λιγότερο άμεσες -> ιεράρχηση των συνεπειών
- Διαχωρισμός των (+) / (-) συνεπειών με διαφορετικό χρώμα
- Απάντηση στο ερώτημα: «Τι μπορεί να γίνει & από ποιον για να σπάσει η αλυσίδα των αρνητικών συνεπειών;»

Ο κύκλος των επιπτώσεων

1^ο Παράδειγμα Τεχνήματος ερευνητικής εργασίας

❖ ΘΕΜΑ:

***Ξανασχεδιάζω
το σχολείο μου***

1^ο ΛΥΚΕΙΟ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ

Χρ. Λαλαζήση Σχ. Σύμβουλος

Παρατηρήσεις σχετικά με το υλοποιημένο παράδειγμα

- Δεν είναι υποδειγματικό
- Όλα έγιναν αποκλειστικά μέσα στην τάξη (ένα 4μηνο)
- Οι μαθητές δεν είχαν γνώσεις τεχνικού σχεδίου. Γι αυτό χρησιμοποιήθηκε η αντιγραφή σε ριζόχαρτο από έτοιμα σχέδια και φωτογραφίες
- Δεν υπήρχε επάρκεια από κοινόχρηστα βοηθητικά υλικά και εργαλεία . Η εφαρμογή απέδειξε ότι είναι **απαραίτητη η καλή προετοιμασία των βοηθητικών υλικών**

- Ακολουθεί τμήμα από την τελική παρουσίαση των προτάσεων-ερευνητικών συμπερασμάτων των ομάδων όπου εμφανίζονται τα τεχνήματα τους.
- Τα τεχνήματα άλλα καλά, άλλα πρόχειρα, ήταν ο καθρέπτης της επιτυχημένης ή αποτυχημένης συνεργασίας αλλά όλοι ήταν υπερήφανοι γιατί ολοκλήρωσαν την προσπάθεια τους και μπορούσαν να την εκθέσουν και να την αιτιολογήσουν

Χωριστήκαμε
σε 5 ομάδες,
στρωθήκαμε στη
δουλειά και...

ΙΔΟΥ ΤΟ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ!!!!

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ 1^{ης} ΟΜΑΔΑΣ

- ❖ Αξιοποίηση αυλής
- ❖ Κάγκελα καλυμμένα με κισσούς
- ❖ Αξιοποίηση ταράτσας κτιρίου με υπαίθρια αίθουσα

- ❖ Σκάλα στο εσωτερικό του σχολείου για προσέλευση στην υπαίθρια αίθουσα
- ❖ Αξιοποίηση ταράτσας θεάτρου για δένδροφύτευση.
- ❖ Αξιοποίηση ταράτσας γυμναστηρίου με τραπεζάκια
- ❖ Αναρριχώμενη σκάλα δίπλα στο κυλικείο

❖ Ειδυλλιακό ρυάκι

❖ Δενδροφύτευση

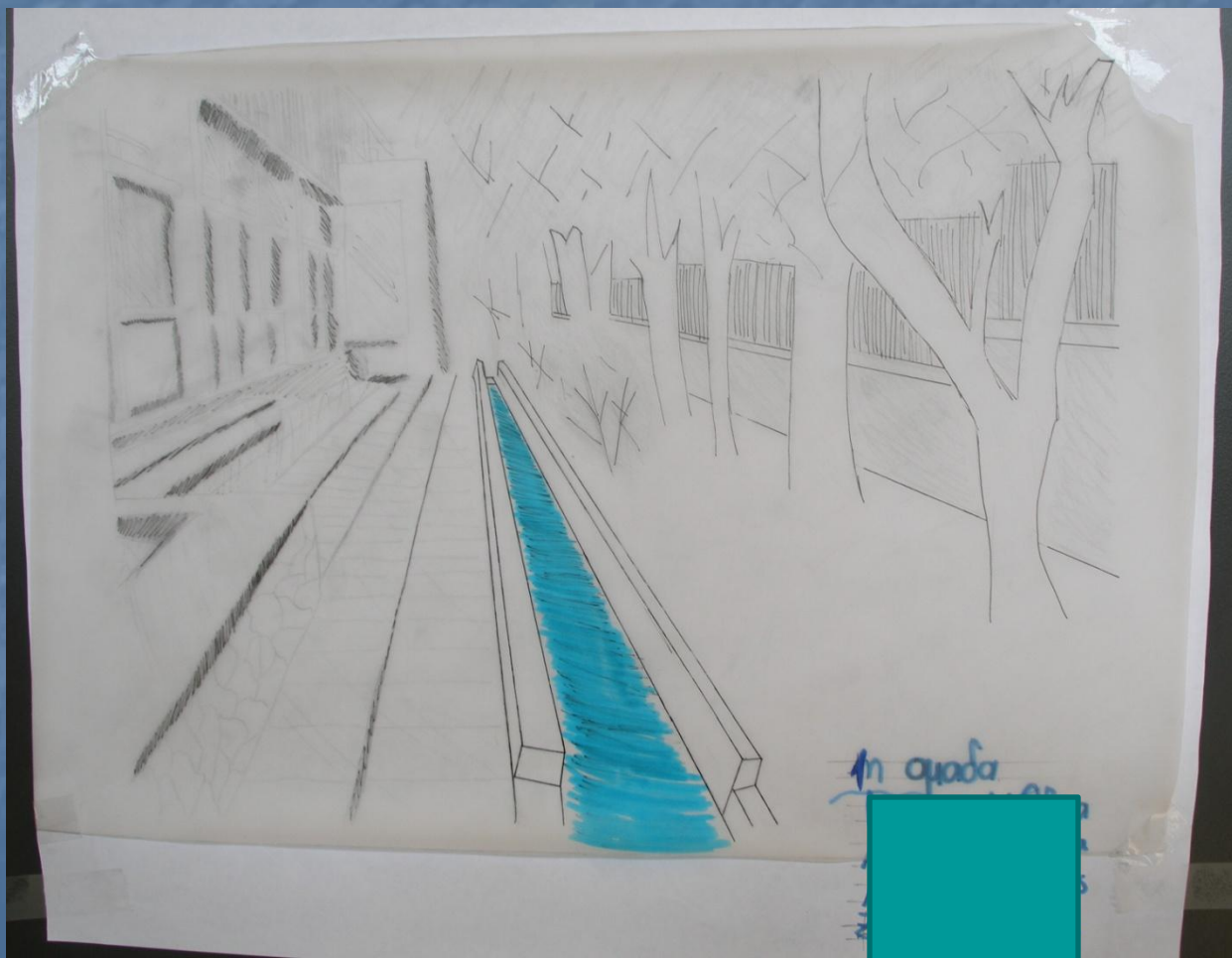

Χρ. Λαλαζήση Σχ. Σύμβουλος

Οι ομάδες και οι δημιουργίες τους

■ 1^η ομάδα

Οι ομάδες και οι δημιουργίες τους

■ 2^η ομάδα

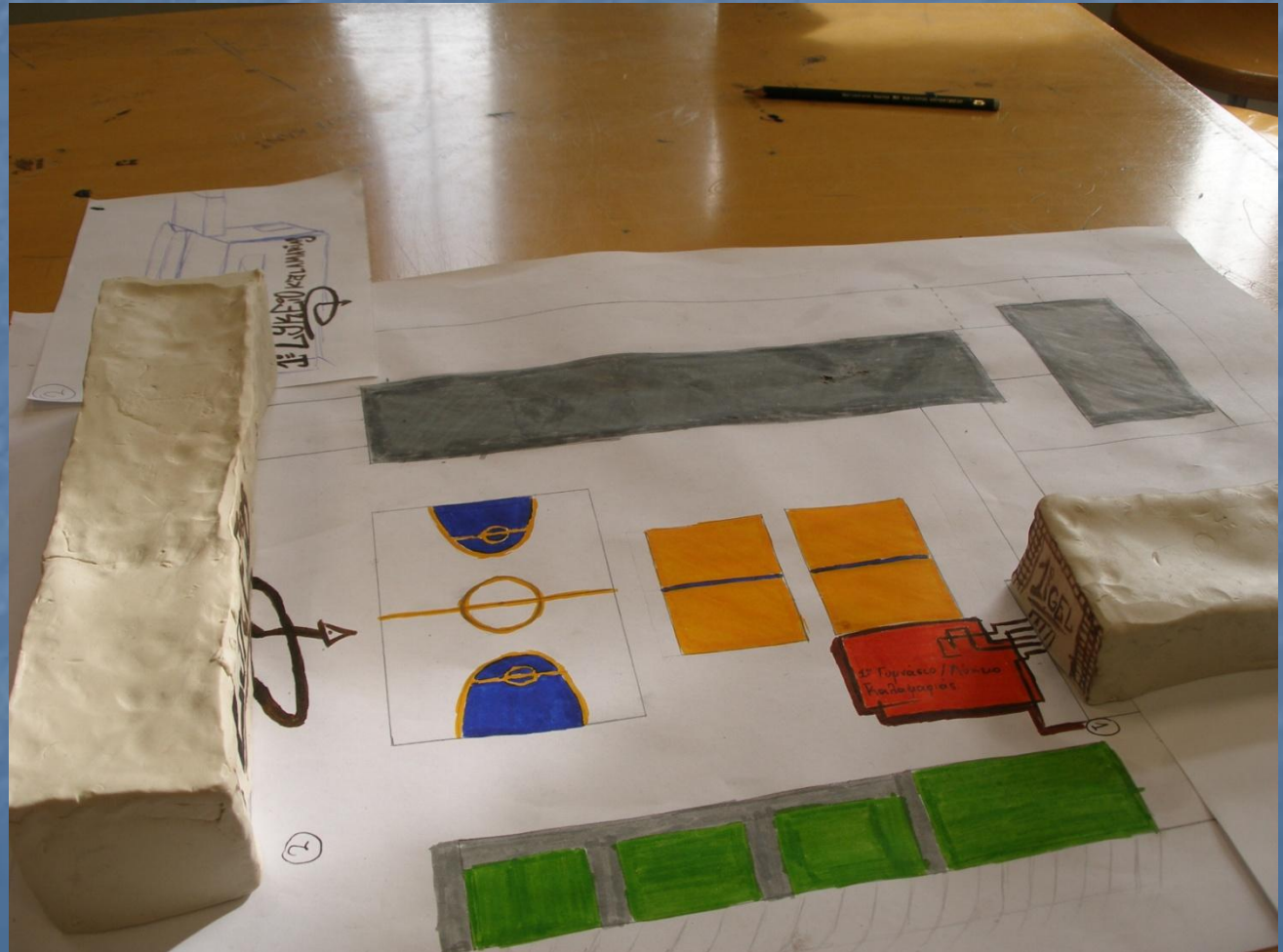
Οι ομάδες και οι δημιουργίες τους

3η ομάδα Μακέτα

Οι ομάδες και οι δημιουργίες τους

3^η ομάδα
Μακέτα

Χρ. Λαλαζήση Σχ. Σύμβουλος

Οι ομάδες και

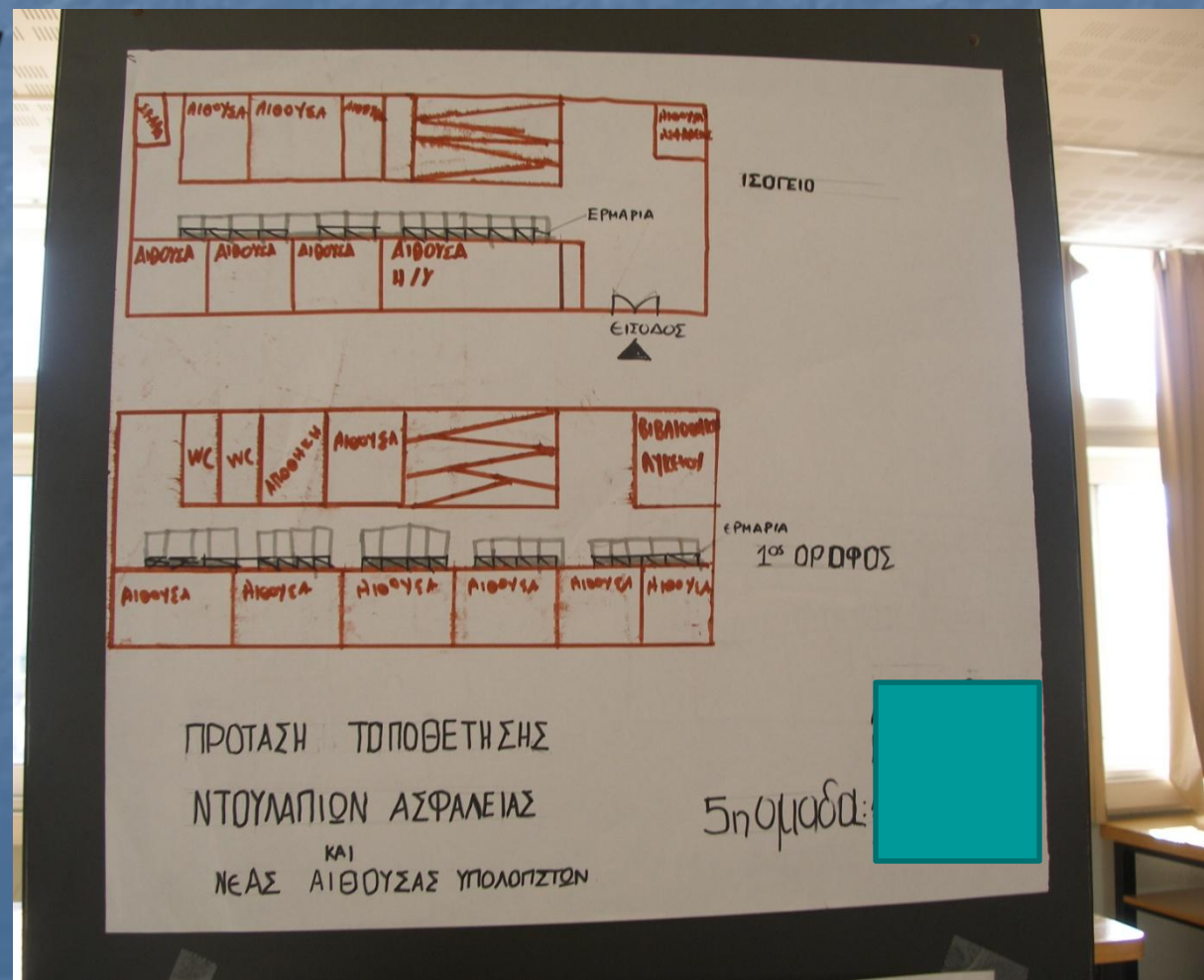
■ 4^η ομάδα

Οι ομάδες και οι δημιουργίες τους

■ 5^η ομάδα

2^ο Παράδειγμα Τεχνημάτος ερευνητικής εργασίας

Σε εξέλιξη

❖ **Θεμα: *ΤΟ ΣΚΑΚΙ ΣΤΗ
ζωη μας***

2^ο ΛΥΚΕΙΟ ΡΟΔΟΥ

Εκπ/κος στόχος:

**Σύνδεση των Μαθηματικών με το Σκάκι και το
παιγνίδι**

**Ολοκληρώνεται με την κατασκευή
καλλιτεχνικού-χρηστικού και συμβολικού
τεχνήματος:**

**γιγαντιαία υπαίθρια σκακιέρα στην σχολική
αυλή**

Διδασκαλία εικαστικών τεχνικών

Χρ. Λαλαζήση Σχ. Σύμβουλος

Τέχνημα - μαθησιακή διαδικασία

- Έγινε Διδασκαλία εικαστικών τεχνικών και παρουσίαση υλικών με έμφαση στη φαντασία και το χαμηλό έως μηδενικό κόστος
- Οι μαθητές επέλεξαν να κατασκευάσουν υπαίθρια σκακιέρα μεγάλων διαστάσεων (45X45) στην αυλή του σχολείου και κατασκευή αντίστοιχου μεγέθους πιονιών

Γλυπτική με χαρτί και φαντασία

Χρ. Λαλαζήση Σχ. Σύμβουλος

Υλικά

Πλαστικά
μπουκάλια από
νερό γεμισμένα
με άμμο σε
πλαστική βάση
αποτελούν τον

άξονα γύρω από τον οποίο κτίζεται ο όγκος
με εφημερίδες, χαρτοταινία και τελική
επικάλυψη από γυψόγαζες.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΣΤΗ ΔΙΚΗ ΣΑΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

Χρ. Λαλαζήση Σχ. Σύμβουλος